

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

44697349-610.01/91385
07-12-2018

Sayı : 44697349-610.01/91385
Konu : Kütahya Milletvekili
Sayın Ahmet ERBAŞ'ın
yazılı soru önergesi

07-12-2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 16.11.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.384019 sayılı yazınız.

Kütahya Milletvekili Sayın Ahmet ERBAŞ'ın 7/5372 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (4 Sayfa)

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

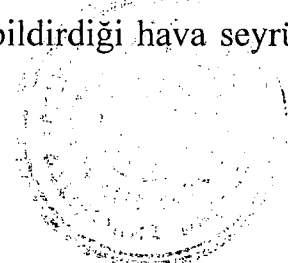
**KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET ERBAŞ'IN
7/5372 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

Ülkemizin de üyesi olduğu kısa adı EUROCONTROL olan Avrupa Hava Seyrüsefer Emniyeti teşkilatı aracılığı ile bu teşkilata üye ülkeler Hava Seyrüseferine yönelik vermiş olduğu hizmetler karşılığında havayolu kullanıcılarından ücret almaktadır.

Buna göre;

SORULAR:

- 1) EUROCONTROL'e üye kaç ülke bulunmaktadır ve bunlar hangileridir?
- 2) 2017 yılında EUROCONTROL'e üye ülkelerin vermiş olduğu toplam hizmetin yüzde kaçını ülkemize aittir ve hizmet sayısı kaçtır?
- 3) 2017 yılında EUROCONTROL'e üye ülkelerin vermiş olduğu toplam hizmetin yüzde kaçını İtalya, Almanya ve İspanya'ya aittir. Bu ülkelerin hizmet sayısı kaçtır?
- 4) 2017 yılında EUROCONTROL'e üye ülkelerin elde ettiği toplam gelirin yüzde kaçını ülkemize aittir ve Euro para birimi olarak karşılığı ne kadardır?
- 5) 2017 yılında EUROCONTROL'e üye ülkelerin elde ettiği toplam gelirin yüzde kaçını İtalya, Almanya ve İspanya'ya aittir ve Euro para birimi olarak karşılığı ne kadardır?
- 6) EUROCONTROL'e üye ülkelerin 2017 yılı birim ücret ortalaması Euro para birimi olarak ne kadardır? Ülkemizin 2017 yılı birim ücreti ne kadardır?
- 7) 2017 yılı EUROCONTROL'e üye ülkelerin personel maliyetlerinin toplam maliyetlere oranı yüzde kaçtır? Türkiye'nin personel maliyetlerinin toplam maliyetlere oranı yüzde kaçtır?
- 8) 2017 yılı EUROCONTROL'e üye ülkelerin diğer İşletme/işletim maliyetlerinin toplam maliyetlere oranı yüzde kaçtır? Türkiye'nin diğer İşletme/işletim maliyetlerinin toplam maliyetlere oranı yüzde kaçtır?
- 9) Türkiye hava seyrüsefer yol birim ücreti TL karşılığı EURO olarak mı yoksa EURO olarak mı işlem görmektedir. Eğer TL karşılığı EURO ise Türkiye hangi tarihte ve neden EURO'dan TL'ye geçmiştir?
- 10) Türkiye'nin 2001 yılı hava seyrüsefer yol birim ücreti EURO para birimi olarak ne kadardı. 2018 yılında uygulanan birim ücret ne kadardır?
- 11) Türkiye'nin 2001 yılında EUROCONTROL'e bildirdiği hava seyrüseferine yönelik vermiş olduğu hizmet sayısı kaçtır?

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

CEVAPLAR:

EUROCONTROL'ün 41 üyesi bulunmaktadır. Bunlar; Ülkemizin yanı sıra, Fransa, Almanya, İngiltere, İtalya, İspanya, İsveç, Avusturya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Yunanistan, Polonya, İsviçre, Romanya, Portekiz, İrlanda, Çekya, Danimarka, Norveç, Hırvatistan, Macaristan, Sırbistan, Karadağ, Bulgaristan, Slovak Cumhuriyeti, GKRY, Finlandiya, Slovenya, Arnavutluk, Litvanya, Letonya, Gürcistan, Malta, Makedonya, Ermenistan, Moldova, Bosna Hersek, Ukrayna, Estonya ve Monako'dur.

Üye ülkeler EUROCONTROL'e hizmet sunmamaktadır. Soruda kast edilen hususun Ülkelerce sunulan hava seyrüsefer hizmetinden faydalanan her bir hava aracına ilişkin kat edilen mesafe ve ağırlık (MTOW) katsayılarından elde edilen parametrik değer olan Hizmet Birim Sayısı (HBS=Uçuş Sayısı değildir) olduğu değerlendirilmektedir. 2017 yılında üye ülkelerin toplam Hizmet Birim Sayısının % 10,6'sı Ülkemize ait olup, 14.974.000'dir. 2017 yılında üye ülkelerce toplam kontrol edilen IFR Uçuş Sayısının % 4,4 ü Ülkemize ait olup, 1.372.444'tür.

İtalya'nın Hizmet Birim Sayısı toplam HBS içerisinde %6,5'e karşılık gelmekte olup, 9.207.000'dir. Kontrol edilen IFR Uçuş Sayısı ise 1.655.237 olup, toplamın %5,3' üne karşılık gelmektedir.

Almanya'nın Hizmet Birim Sayısı toplam HBS içerisinde %9,3'e karşılık gelmekte olup, 13.122.000'dir. Kontrol edilen IFR Uçuş Sayısı ise 2.994.472 olup, toplamın %9,6'sına karşılık gelmektedir.

İspanya'nın Hizmet Birim Sayısı toplam HBS içerisinde %6,4'e karşılık gelmekte olup, 9.018.000'dir. Kontrol edilen IFR Uçuş Sayısı ise 1.989.522 olup, toplamın %6,4' üne karşılık gelmektedir.

Üye Ülkeler, hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik olarak yapmış oldukları harcamalarını (maliyetler) EUROCONTROL'e bildirmekte ve söz konusu tutarlar ilgili ülkelere geri ödenmekte olduğundan EUROCONTROL'den herhangi bir gelir alınmamakta olup, sadece maliyetlerin geri dönüşümü (full cost recovery) söz konusudur. Bu meyanda, gelir ifadesi ile kastedilen hususun geri ödenen Ülkelerin kendi yapmış oldukları harcamaları olduğu değerlendirilmektedir. EUROCONTROL ortak yol ücretleri sistemi gereği, üye devletlerce hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik yapılan harcamalardan oluşan milli maliyetler, ilgili ülkelere geri ödenmekte olup, dolayısıyla Ülkelere ödenen tutarlar da söz konusu ilgili devletin yapmış olduğu harcamalar kadardır. Sistemde kar/zarar unsuru bulunmamaktadır.

2017 yılında EUROCONTROL'e bildirilen toplam maliyet (harcama) tutarlarının %6,2'si Ülkemizce yapılmış harcamalardan oluşan milli maliyetlerine tekabül etmekte olup, Euro karşılığı 472.134.555 €' dur. 2005 yılında Ülkemiz milli maliyetleri 160,1 milyon € olup, 2017 yılında yaklaşık 472,1 milyon €' ya yükselerek yaklaşık %194,8 artış kaydetmiştir.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Oysa aynı dönemde, Avrupa'da maliyetler ortalama %30,8 artmış olup, bu durum Ülkemizin aynı dönemde Avrupa'ya göre yaklaşık 6,3 katı daha fazla geliştiğini göstermektedir. İlaveten, 2005 yılında %2,8 olan Ülkemiz Pazar Payı, 2017 yılında yaklaşık %6,2'ye yükselmiştir.

2017 yılında EUROCONTROL'e üye ülkelerin toplam yapmış oldukları harcamaların (maliyetlerin) %9,7'si İtalya, %12'si Almanya, %8,5'i ise İspanya tarafından yapılmış olan giderlerden oluşmakta olup, Euro karşılıkları sırayla 736.591.000 €, 910.142.000 € ve 646.500.000 €'dur. EUROCONTROL'e üye Ülkelerin 2017 yılı ortalama birim fiyatı 53,90 € olup, Ülkemiz 2017 yılı birim fiyatı 27,98 Euro'dur.

EUROCONTROL'e üye ülkelerin 2017 yılı personel maliyetlerinin toplam maliyetlere oranı %64,6'dır. Ülkemiz oranı ise %42,6'dır. Diğer ülkelerdeki personel maliyetlerinin yüksekliğinin; söz konusu ülkelerdeki sosyal imkanlar ve temel özlük haklarının ve genel ekonomik konjonktürün bir parçası olarak "hayat pahalılığı endeksinin" ülkemize nazaran çok daha yüksek olmasından kaynaklandığı değerlendirilmektedir (örnek olması açısından bazı Avrupa ülkelerinde bir hava trafik kontrolörü için aylık brüt 20.000 €'ya yakın harcama yapılırken Ülkemizde yaklaşık 1800 € civarındadır).

EUROCONTROL'e üye ülkelerin 2017 yılı diğer cari giderlerinin toplam maliyetlere oranı %15,6'dır. Ülkemiz oranı ise %37,5'tir.

EUROCONTROL mevzuatı gereği Ülkeler milli maliyetlerini kendi para birimleri ile hesaplamak zorundadır. Ülkelerin kendi para birimi ile hesaplanan birim fiyatları ise, faturalandırma ve tahsilatta yeknesaklığın sağlanması amacıyla bir önceki ayın ortalama kuru üzerinden Euro'ya çevrilmektedir. Tahsil edilen tutarlar yine Euro cinsinden ülkelere ödenmektedir. Milli maliyetlerin ve birim fiyatın Euro olarak hesaplanabilmesi için yine mevzuatta bir istisna yer almaktadır. Buna göre; yüksek enflasyonla karşı karşıya olan ve enflasyon oranı %15'in üzerinde olan ülkeler, tercih etmeleri halinde, milli maliyetlerini Euro olarak hesaplayabilmekte, birim fiyatları da doğrudan Euro olarak onaylanmaktadır.

Ülkemiz 1998 yılına kadar maliyetlerini TRL olarak tespit etmekte iken, yüksek enflasyona bağlı olarak, söz konusu istisnai hüküm kapsamında milli maliyetlerini 1998 yılından itibaren Euro cinsinden hesaplamaya başlamıştır. Takip eden yıllarda Ülkemizin enflasyon durumu yakından takip edilmiş ve düzelmesini müteakip aynı mevzuat gereği 2015 yılı itibarıyla TRL olarak hesaplanmaya başlanmıştır.

T.C.
ULAŖTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji GeliŖtirme BaŖkanlıĐı

2001 yılı Birim fiyatımız, anılan tarihteki hizmet birim sayısının (HBS) ok düşük olması nedeniyle 44,28  olup, 2018 yılı için 16.310.498 HBS ile 26,82  dur. Hava seyrüsefer hizmetlerinin esas karŖılıĐı olarak iŖleme alınan değer milli maliyetler olup; Birim Fiyat, sadece, söz konusu maliyetlerin hava sahasını farklı miktarlarda kullanan hava sahası kullanıcıları arasında orantılı olarak paylaŖtırılarak, faturalandırmada her bir uuŖa tekabül eden creti hesaplamakta kullanılan bir araçtır. Bu nedenle birim fiyat ülkelere geri ödenen tutarı artıran ve/veya azaltan bir etkiye sahip olmayan, gösterge niteliğinde bir değer olup, EUROCONTROL sisteminde ülkelerce hava seyrüsefer hizmetlerine yönelik yapılmıŖ harcamamalardan oluŖan milli maliyetlerin tamamının geri ödenmesi esastır. Harcamalar yüksek olursa, ülkeye geri ödenen miktar yükselmekte, harcamalar dŖk olursa dŖmektedir. DeĐilse, birim fiyat yüksek olsa dahi ancak harcanan miktar kadar geri ödeme alınabileceği gibi, birim fiyat dŖk olsa da harcama miktarı yüksekse ülkeye geri ödenen milli maliyet tutarı da yüksek olmaktadır. BaŖka bir ifadeyle birim fiyat ülkeye ait gelir miktarını belirleyici bir neden değil (yani birim fiyat arttığı/azaldığı gelir artmaz/azalmaz), milli maliyet tutarının hizmet birim sayısına bölümünden elde edilen bir sonuçtur. rnek olması açısından, EUROCONTROL çapında birim fiyatı yaklaşık 90  olan ülkeler mevcuttur, ancak Toplam lke gelirleri yaklaşık 195 milyon  seviyelerindedir, oysa ülkemiz birim fiyatı 26,82  olup gelir miktarı 470 milyon  seviyelerindedir.

Ayrıca, son yıllarda yaŖanan Ukrayna Krizi nedeniyle ülkemiz hava sahasına olan transit uuŖ talebi çok hızlı bir Ŗekilde artıŖ gstermiŖ ve yaklaşık %40'lara varan oranlarda artıŖ meydana gelmiŖtir. Söz konusu uuŖ artıŖına bağlı olarak kayda değer oranda artan HBS doğrultusunda, milli maliyetleri bölen bir değer olarak söz konusu yüksek HBS sonucunda Birim Fiyat dŖŖ kaydetmiŖtir.

2001 yılında ülkemiz hizmet birim sayısı 4.264.342'dir.

